

Na vyjednávaniach stlačili tlačidlo Nitro a posadili všetkých do kresiel.

V posledných dňoch Gréci vyberajú peniaze tempom jednej miliardy eur denne.

Štát má nadpolovičné podiely v troch veľkých bankách a tretinový vo štvrtjej.

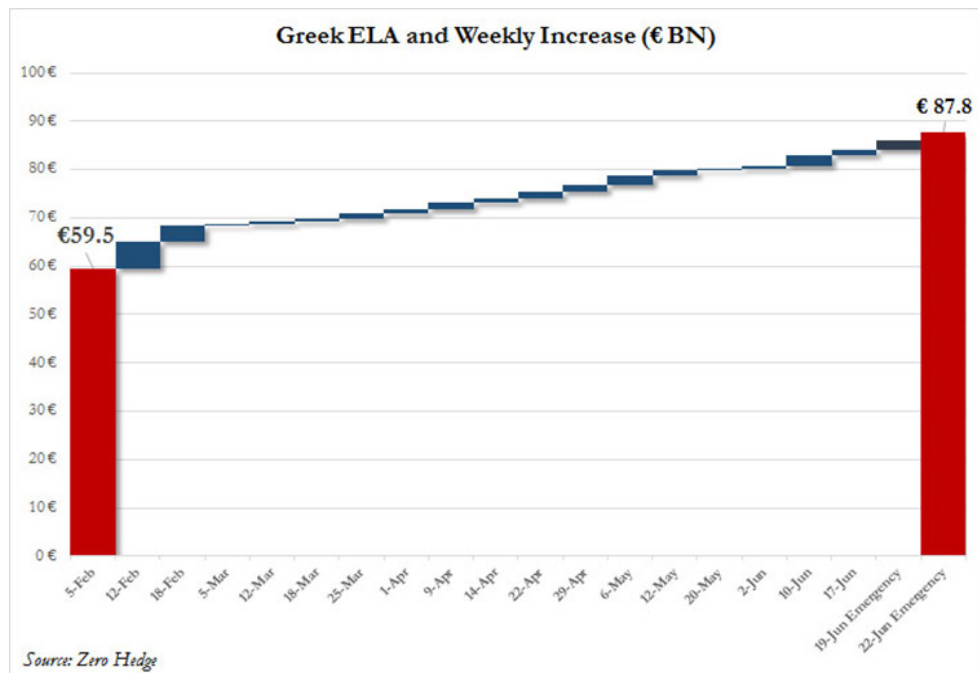
Stoličky na vyjednávaniach s Gréckom len tak skoro nevychladnú.

Ak ste si mysleli, že tance okolo Grécka nemôžu byť už intenzívnejšie, tak si povolte kravaty. Na vyjednávaniach stlačili tlačidlo Nitro a posadili všetkých do kresiel.

A to doslova. Medzi gréckymi predstaviteľmi a veriteľmi prebiehajú rokovania už takmer non-stop. V poslednú júnovú stredu skončili neskoro v noci a začali

opäť vo štvrtok o 6. hodine ráno. Niet sa čo diviť. Termín splátky dlhu MMF sa blíži neúprosnejšie ako vianočné reklamy v hypermarketoch. Konkrétne v utorok 30. júna by malo na stole ležať 1,6 miliardy eur. Teoreticky môže krajina ešte využiť mesačnú „nápravnú dobu“, ktorú MMF dáva hriešnikom na uhradenie zmeškanej splátky.

Prakticky by nezaplatenie tejto splátky znamenalo frontálny útok na bankomaty a bankové účty v Grécku. Tie sú už pár mesiacov aj tak obklúčené a v posledných dňoch ľudia vyberajú peniaze zo systému tempom jednej miliardy eur denne. Kým ECB zvyšovala núdzovú likviditu gréckemu systému raz týždenne, teraz tak musela spraviť tri dni po sebe. ECB určite netuží byť rozhodcom toho, či Grécko opustí alebo neopustí Eurozónu. No pri takomto vývoji sa bude musieť čoskoro rozhodnúť, či nechá grécke banky padnúť, alebo poruší svoje písané, nepísané, aj tušené pravidlá.

Zatiaľ v krajine vybuchujú stále nové a nové problémy. Grécko škaredo dopláca napríklad na štátne vlastníctvo. Štát má nadpolovičné podiely v troch veľkých bankách a tretinový vo štvrtjej. Hodnota týchto bánk sa za posledné 4 roky dramaticky prepadla, niektorých akcie stratili až 95% hodnoty. Aktíva, s ktorými môže grécka vláda operovať, sa tak čoraz viac scvrkávajú.

Nevôľu vyvolalo najmä postavenie celého plánu na vyšších daniach.

Juncker spomenul Grécku možnosť získať 35 miliárd eur pomoci do roku 2020.

Odchod Grécka je podľa Le Pen jasný, pravdepodobný vidí aj rozpad celej Eurozóny.

Pritom v pondelok sa zdalo byť všetko na najlepšej ceste. Grécka vláda odovzdala X-tú verziu reformných plánov. Tento „záchranný plán“ obsahoval vyššiu DPH, odvody, korporátnu daň aj špeciálnu korporátnu daň, zavedenie niektorých menších daní a zopár škrtov. Z pohľadu budúcnosti gréckej ekonomiky smutné čítanie, no zo všetkých kútov bruselského zákulisia sa začalo snáď po prvý krát za pol roka šíriť súhlasné pohmkávanie, že „toto by už snáď šlo.“

Vydržalo to presne jeden deň. Gréckej vláde sa vrátil zrevidovaný návrh, kde sa to červenou hemžilo ako na sovietskej vlajke. Nevôľu vyvolalo najmä postavenie celého plánu na vyšších daniach. Grécke firmy by tak napríklad platili až 29% daň a pri zisku viac ako 0,5 milióna eur dokonca ešte vyššiu vďaka špeciálnemu príplatku. Naviac sa voči Tsiprasovmu návrhu zodvihla vlna odporu aj v jeho vláde a strane. Menší koaličný partner, strana Nezávislí Gréci, podmieňujú odsúhlasenie plánu požiadavkou na osiekanie dlhu. A tvrdá ľavica v rámci strany SYRIZA čoraz hlasnejšie začína protestovať voči ústupkom svojho premiéra. Naopak, v Aténach sa zišli ľudia na demonštrácii za zotrvanie Grécka v Eurozóne.

Už pred týždňom vo štvrtok sa na stretnutí niekoľkých predstaviteľov Eurozóny v Bratislave rozprávalo o tom, ako zvládnuť grécky default. V piatok zazneli hlasy, že grécke banky ostanú v pondelok zavreté. Nestalo sa tak, no otázka kontroly toku kapitálu (teda znemožnenie posielania peňazí z gréckych účtov mimo Grécko) je na spadnutie prakticky v ktorýkoľvek deň.

Asi ako motiváciu spomenul Juncker Grécku možnosť získať 35 miliárd eur pomoci do roku 2020. Tento balíček je tak trocha záhadný, špekuluje sa, či myslel peniaze zo štrukturálnych fondov, alebo snáď z tzv. Junckerovho balíčka, alebo snáď z oboch. Tak či tak, táto informácia nevyvolala veľa vzrušenia, v Grécku sa rozhoduje o zajtrajšku, nie roku 2020. Šanca na dohodu sa vraj rovná zázraku, ale takých zázrakov sme už zopár zažili.

Grécko padá, ale karavána ide ďalej. Spolok „5 prezidentov“ (áno, toľko ich v EÚ je - šéf Komisie Juncker, predseda európskej rady a prezident Samitu eurozóny Tusk, prezident Eurogroup Dijsselbloem, prezident ECB Draghi a prezident parlamentu Schulz) vydal správu o pokračovaní v integrácii eurozóny. Ten predpokladá napríklad vytvorenie spoločnej európskej pokladnice. Plán má tri fázy. A pozor, dobrá správa – fáza 3 (má sa dosiahnuť najneskôr do roku 2025) sa nazýva Finálna a jej dosiahnutie bude znamenať, že „hlboká a skutočná európska monetárna únia bude znamenať stabilné a prosperujúce miesto pre všetkých obyvateľov štátov Eurozóny.“ Konečne, už sa neviem dočkať!

Oveľa menšími krôčkami sa pohla téma Brexitu. V Dánsku sa nečakane spojila euroskpetická a pro-európska opozícia a chcú podporovať Britániu vo vyjednávaní reformy EÚ. No zjavil sa aj nový termín – Frexit. Marine Le Pen, ktorá patrí medzi čierne kone francúzskych prezidentských volieb 2017, v čerstvom interview nešetřila kritikou eurozóny. Odchod Grécka je podľa nej jasný, pravdepodobný vidí aj postupný rozpad celej Eurozóny. „Budem Madame Frexit, ak nám EÚ nevráti späť našu monetárnu, legislatívnu, teritoriálnu a rozpočtovú suverenitu,“ prehlásila.

Že by Francúzsko stálo na začiatku aj konci projektu Eura? To sotva, ale zase – kto tu dnes čo garantuje?

Zagarantujeme si aspoň pekný zvyšok týždňa.

Martin Vlachynský
25.6.2015